

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

104. Diximus supra in beneficiis simplicibus non teneri Electores eligere digniores, sed tantum dignos, quæritur modo, an hæc sententia procedat etiam in beneficiis Curatis, ut sunt Episcopatus, &c. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

An sit licitum aliquando eligere in Parochum vel Episcopum hominem improbum, & pravis moribus notorie indignum, & difamatum concubinarium, & salubris non reperitur alius idoneus ad administranda Sacramenta; affirmatiue respondet Peyrinus 10. 1. de fidei q. 1. cap. 31. §. 3. concl. 3. Probat: quia in hoc casu non esset eligere indignum, sed providere bono communi, ad quod electores tenentur, cui nec aliter, nec alio modo, consulere possunt. Etenim quamuis electus administratur sit Sacramenta indignus, tamen electores ad hoc non concurrunt, sed solum permittunt, sicut permittuntur meretrices ad curandam malis malum, & sicut qui petit mutuum ob vitium, qui non dabit, nisi cum vltimus, & qui petit Sacramenta à Parocho, quem scit administratum in mortali. Et ratio à priori est, quia electus potest in gratia, si conuertatur ad dominum, ministrare: Quoad si non conuertatur, & in peccato ministrat, culpa sua est, non electorum, qui solum attendunt in illa necessitate providere bono animarum, quæ indigent administratione Sacramentorum ad salutem.

6. Verum ad hæc argumenta respondet Thomas Huradus vbi supra §. 1. n. 13 §. 6. cum seq. & negatiuam sententiam sumat, quod etiam docet Malderus in 2. 2. traç. 9. cap. 2. dub. 6.

RESOL. CIV.

Dicitur supra in beneficiis simplicibus non teneri Electores eligere digniores, sed tantum dignos; quaritur modo, an hæc sententia procedat etiam in beneficiis Curatis, vt sunt Episcopatus, &c. qua conferunt Pontifices, & Reges?

Et an doctrina supradicta difficultatis non procedat, quando beneficia per concursum competentium, & oppositorum conferuntur? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. Ref. 40.

§. 1. Negant omnes, & est communis sententia. Nernand. in suo exam. Theol. p. 4. c. 4. §. 1. n. 2. Castellanus in tr. de elect. canon. c. 9. per totum. Molin. in sum. tom. 1. traç. 6. tit. de beneficiis, n. 6. & 61. Turrianus in 2. 2. tom. 2. disp. 22. dub. 1. n. 2. & alij quos citat & sequitur Barboia in collect. 10. 1. lib. 1. tit. 6. c. 19. n. 4. Valent. tom. 3. disp. 5. q. 7. punct. 2. Vega in sum. tom. 1. c. 109. cas. 5. Malder. in 2. 2. traç. 9. c. 2. dub. 7. Vbi applicat de beneficio 2. §. 3. dub. 1. c. 8. Azor p. 2. l. 6. c. 15. q. 1. 8. & 9. & D. Th. 2. 2. q. 63. art. 2. ad 3. cum Caiet. Aragonio, Salonio & Bañez ibid. Verba Diui Thomæ hæc sunt. Vt electio non possit innouari in foro iudiciali, iustitiam eligere bonum, nec oportet eligere meliorem, quia sic omnis electio posset habere culmiuam, sed ad conscientiam eligentis, necesse est eligere meliorem. Rationes vide apud DD. citatos. Adhuc tantum verba Innocentij III. in cap. unico, tit. de Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, vbi ait: Non ex affectu carnali, sed discreto iudicio, debuit Ecclesiasticum officium in personam magis idoneam dispensare: & merito quidem. Nam dimittendo dignior sine causa debita, violatur iustitia distributiva, ex qua beneficia sunt bona communia, & premia meritum, & committitur peccatum accipionis personatum, quod est mortale genere suo. Sed licet hæc omnia absolute sint vera, quidquid in contrarium asserat glossa in cap. licet ergo 8. q. 1. c. in c. Monasterium 16. q. 7. & in c. 2. de iure patron. ver. honorificum 4. 15. ad finem, & Pedrazz. in sum. pract. 7. §. 36. qui asserit absolute solum esse peccatum veniale, eligere dignum prætermisso digniore, quamuis peccetur contra iustitiam distri-

butiuam. Vnde non est audiendus Filliuc. tom. 3. traç. 4. 1. cap. 4. n. 181. qui asserit: hanc sententiam esse probabilem, & Alexander de Alex. part. 2. q. 136. §. 2. qui putat, solum in Episcopatus esse peccatum prætermittre digniorem, non autem in cæteris beneficiis, etiam curam animarum habentibus.

3. Tamen difficultas consistit, an opinio communis, quæ profertur est amplectenda, procedat etiam quoad illos, qui ius habent conferendi beneficia per provisionem liberam, vt sunt Reges, & Sum. Pontif. ita vt illi teneantur eligere digniores. Pater Lessius lib. 2. c. 34. dub. 14. num. 64. affirmatiue respondet, vbi ait. Qui libere conferunt beneficia, grauiter peccant, si digniores prætermittant, siue sit Papa, siue Princeps secularis; non enim sunt domini beneficiorum, sed economi. Si hæc opinio esset vera, magnum pondus haberent Pontifices, & Reges. Sed mihi probabilis videtur etiam contraria sententia, quam ex neotericis sustinet Reginald. tom. 2. lib. 3. o. traç. 3. c. 14. num. 197. vbi sic asserit. Qui ius habent conferendi beneficia per provisionem liberam, vt Papa, ac nonnunquam Princeps ex priuilegio, vel consensu tacito Ecclesiæ, non tenentur eligere digniores, nisi in promptu sint; sed sufficit eligere dignos, alioquin enim semper tenerentur digniorem quærere, quod à Papa, vel à Regibus exigere, durum est. Hæc Reginaldus, cuius doctrina non procedit, quando beneficia per concursum competentium, & oppositorum conferuntur, sed quando, vt diximus, conferuntur per provisionem liberam.

Sup. hoc in Ref. seq.

Sup. hoc infra in Ref. 108. §. Difficultas est, & in aliis eius not.

RESOL. CV.

An summus Pontifex, vel Reges teneantur ad beneficia eligere digniores? Ex part. 8. traç. 7. & Misc. Ref. 83.

§. 1. Affirmatiuam sententiam, & merito, communiter docent Doctores; sed ego notaui in part. 2. traç. Miscellan. resolut. 40. Reginaldum tom. 2. lib. 3. o. traç. 3. cap. 14. num. 197. ex errore Typographi, in meo Codice num. 179. docere hanc sententiam limitandam esse in Summo Pontifice & Regibus habentibus liberam provisionem, sed hanc limitationem, in citato, non admittit Eminent. Lugo de Instit. tom. 2. disp. 35. sect. 2. num. 10. & seq. illam tamen tanquam probabilem, me etiam citato, admittit Egidius Trullench in Decal. tom. 2. lib. 7. cap. 11. dub. 8. n. 4. vbi sic ait. Aduerte etiam esse valde probabile, & tutum in praxi eos, qui habent ius conferendi beneficia curata, imò & Episcopatus, per provisionem liberam, vt sunt Papa, & Rex, aut Princeps, ex priuilegio non teneri eligere digniores, nisi in promptu sint, sed sufficit eligere dignos, alioquin semper teneretur quærere digniores, quod à Papa, vel Rege exigere durum est. Ita Trullench, & hanc opinionem nouissimè etiam me citato Ioannes Machado de perfect. Confess. tom. 2. lib. 6. part. 1. traç. 1. docum. 18. n. 4. vbi ita asserit: Si el Rey, que presenta los Obispos, este obligado à presentar al mas digno que hallare à mano, & cumpla con elegir persona digna, es controuerso entre los doctores: la mas comun, y recibida opinion es que cumple el Rey con presentar persona digna, y que no esta obligado à buscar el mas digno porque suera cosa diuina si el Papa, y Rey que tiene libre elecion en los Obispos se hallassen obligados à buscar siempre el mas digno. Ita ille; sed vt verum fatear, non videtur discedendum à sententia Cardinalis Lugo, quia ferè semper digniores in promptu haberi, & cognosci possunt.

Quæ hic est Ref. antecedens per totam, & figuratur §. vlt. pro hoc loco Reginaldi, sed lege eam à principio & aliam positam in annot. secunda dictæ Ref. quæst. ad lin. 1. textus.